

OSMANLI DEVLETİ TARİH SAHNESİNDE

2. ÜNİTE: OSMANLI DEVLETİ ve KÜLTÜR

PADİŞAHLAR VE GELİŞİM YOLU

KURULUŞ VE KONUM AVANTAJI (Kökler)

- Kösedag Savaşı sonrası Anadolu'da Beylikler Dönemi.
- Kayı Boyu (Ertuğrul Gazi) Söğüt-Domaniç'te Uç Beyi.
- Bizans Sınırı & Ticaret Yolları Üzerinde = Batıya (Rumeli) Genişleme Fırsatı!

OSMAN BEY (1299-1324): Devletleşme.

- Bağımsızlık ilanı.
- İlk hutbe ve para.
- Fetihler (Karacahisar vb.).

ORHAN BEY (1324-1362): Kurumsallaşma.

- Başkent Bursa.
- İlk Düzenli Ordu (Yaya-Müsellem).
- İlk Medrese (İznik).

I. MURAD (1362-1389): Balkanlar'da Kalıcılık.

- Başkent Edirne.
- Yeniçeri Ocağı kuruldu.
- Sırp sındığı ve I. Kosova Zaferleri.

YILDIRIM BAYEZİD (1389-1402): Sarsıntı.

- Anadolu Türk Birliği.
- İstanbul Kuşatması.
- 1402 Ankara Savaşı (Timur'a yenilgi) → FETRET DEVRİ.

I. MEHMET (ÇELEBİ) (1413-1421): İkinci Kurucu.

- Devlet birliğini yeniden sağladı.

II. MURAD (1421-1451): Balkan Hâkimiyeti.

- Varna ve II. Kosova Zaferleri.
- Balkanlar kesin Türk yurdu oldu.

GENİŞLEMENİN SIRLARI (Güç Sütunları)

SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYAT

- Farklı din ve milletler barış içinde.
- Şehir Merkezi: Cami, Medrese, Han, Hamam.
- Ekonomi: Tarım, Ticaret, Zanaat.
- Türk kültürü Balkanlar'a taşındı.

FATİH SULTAN MEHMET DÖNEMİ (1451-1481)

2

HEDEF:
İstanbul'u fethetmek,
Bizans'ı bitirmek,
İmparatorluk olmak

29 MAYIS 1453:
İSTANBUL FETHEDİLDİ

Orta Çağ Kapanıp,
Yeni Çağ Başladı

İMAR ve DEVLET POLİTİKASI

Topkapı Sarayı yönetim merkezi,
Fatih Kanunnamesi ile yasal çerçeve

SONUÇLAR:
Bizans sona erdi
İstanbul başkent oldu
Osmanlı İmparatorluk oldu
İslam dünyası lideri oldu

14, 15

OSMANLI DENİZCİLİĞİ

20

Fatih dönemi donanma güçlendi;
Karadeniz, Ege hâkimiyeti
(Trabzon, Mora vb.) 19, 21, 22

Barbaros Hayreddin, Turgut Reis,
Piri Reis

16. Yüzyıl:
Dünyanın en güçlü
deniz devletlerinden biri

1571
Kıbrıs Fethi
(Doğu Akdeniz
kontrolü)

23

24

YAVUZ SULTAN SELİM DÖNEMİ (1512-1520)

25

Mercidabık (1516) ve
Ridaniye (1517) Savaşları:
MISIR FETHEDİLDİ

HALİFELİK
OSMANLILARA GEÇTİ.
Osmanlı sultanları İslam
dünyası lideri oldu

Kutsal Emanetler
İstanbul'a getirildi

26

27, 28

29

40

KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN DÖNEMİ (1520-1566)

31

EN PARLAK DÖNEM - En geniş sınırlar

32, 38

Mohaç (1526):
Macaristan egemenliği

Belgrad
Rodos
Cezayir
Bağdat

Viyana Kuşatması (1529):
Avrupa'nın kalbine ulaşıldı

Akdeniz'de üstünlük
sağlandı

34, 35

36

37

TEMEL POLİTİKALAR

47, 48, 50

HOŞGÖRÜ (İSTİMALET) ve MİLLET SİSTEMİ:
İbadet özgürlüğü, kendi işlerini yürütme,
Osmanlı'ya bağlılık

43, 44, 45, 46

GAZA ve CİHAT ANLAYIŞI:
Dini motivasyon, adaletli yönetimle
gönüllü katılım

47, 48

OSMANLI FETİHLERİNİN ÖNEMİ

51

Siyasi ve askeri
güç arttı

52

Anadolu-Balkanlar
Türk-İslam kültürü
kaynaştı

Ticaret yolları değişti
→ Avrupa'da Coğrafi
Keşifler başladı

Asya, Avrupa, Afrika'da
hüküm süren
ÜÇ KITALI İMPARATORLUK

Avrupa'daki Gelişmelerin Osmanlı'ya Etkileri (15. - 19. Yüzyıl)

1. COĞRAFİ KEŞİFLER (15-18. yy)

Yeni Ticaret Yolları &
Zenginlik Arayışı, Bilimsel Merak
Key Explorer, Bartelminer
Vasco da. Kristof da Cama
Macellan & Del Kano
Sonmürgecelilik Başlark Yaydı
Yeni Kıtalar/Ürünler Tanındı

Osmanlı Ticaret Yolları Önemini Yitirdi
Ekonomi Olumsuz Etkilendi

2. RÖNESANS (16-18. yy)

İtalya'da Başlayan Bilim,
Sanat ve Düşünce Yenilenmesi
Mathaanın İzadi
Antik Destek
Kilise Baskınna Tephi
Bilim & Düşünce Özgürlüğü Gelişti
Akıl Temelli Düşünce Yayıldı

Osmanlı Bilimde
Gerl Kaldı

Mimar Sinan
Ali Kuşçu
Matrakçı Nasrî
(Osmanlı'da
Kısmen Benzer)

3. REFORM HAREKETLERİ (16-18. yy)

Almanya'da Katoik Killessi'ne
Karşı Dini Yenilik
Kliisenin Bozulmas Endüljasanş
Hillen Biliñçlenmesi Matbaa
Hristalyanlık Bölündü Kratik
(Katolik, Protestan), Kilise Otoritest Azaid
Laik Eğitim, Düşünce Özgürlüğü

Çayrimilziler Üzerindeki
Kilise Etkisi Azaldı

4. AYDINLANMA ÇAĞI (17-18. yy)

Akil ve Bilim Rehben Düşünce Akımı
Descartes (Akıl)
Voltaire (Özgürlük)
Montessqueu (Hialk (Kuvvetler Ayrılığı))
Bilimsel Düşünce Güç Kazandı Halkın İtme Katime
Katite Billinci Artt, Pransz İhtilali ne Zemin

Tanzimat & İslahat Fermanlan'na
Esin Haynağı Oldu

5. SANAYİ İNKILABI (18. yy)

Buhar Gücü ve Makineleşme ile Üretimin Atınması
Bilimsel Buluglar
Hammadde & Pazar İhtiyası
Sermaye & İş Gücü Fazlaağı
Fakrikular Kurudlu Üretim Üretim Arttı
Şehirleşme, İşçi, Sömörgecilik Yanşı

Osmanlı El Sanayisi Göktü
Osmanlı Avrupa Pazarı Oldu

6. FRANSIZ İHTİLALİ (1789)

Aydınlanma Çağı'nın Etkisyle Başlayan Devmli
Ayalınna Baskıcı Yönetimi
Hallun Yoksulluğu & Eşitsizlik
Eşittik, Özgürlük, Adaiet Ehipleri Yayrdı
Halk Egemenliği Doğdu Krakliklar Zayıfladı

Milliyetçilik İsyamları Arttı
Çok Uluslu Tapı Sarsıldı

7. AVRUPA GELİŞMELERİNİN OSMANLI'YA GENEL ETKİLERİ

- Ticaret Yolları Değişti (Ekonomik Kayıp)
- Bilimde İlerleme (Geri Kalma)
- Sanayi İnkılabı (Avrupa Pazarı Olma)

- Sanayi İnkılabı (Avrupa Pazarı Olma)
- Fransız İhtilali (Milliyetçilik & Sarsılma)
- Modernleşme Çabaları (Lale Devri, Tanzimat, İslahat)

OSMANLI DEVLETİ'NDE DEĞİŞİM YILLARI VE TEMEL NEDENLERİ (7. SINIF)

DEĞİŞİMİN NEDENLERİ (AVRUPA'NIN YÜKSELİŞİ)

Coğrafi Keşifler Sanayi İnkılabı

Aydınlanma Çağı Rönesans/Reform

Osmanlı'nın Gerilemesi:
Bilim/Ekonomi Geri Kaldı,
Savaş Yenilgileri

ÇÖZÜM: İSLAHAT (YENİLEŞME) HAREKETLERİ

LALE DEVRİ (1718-1730) - İlk Batı Örneği

Matbaa Kuruldu

Avrupa'ya Elçiler

Library Dleci

Sanat ve Estetik

Batı tarzı ilk yenilikler. Patrona Halil İsyanı ile bitti.

18. YÜZYIL ISLAHATLARI - Askerî ve Teknik Odak

Franci'ye Officeri
(Baron de Tott)

Mühendishane-i
Bahri Hümayun

Ordu modernleştirildi, teknik okullar açıldı.

II. MAHMUT DÖNEMİ (1808-1839) - Kökten Değişim

Yeniçeri Ocağı Kaldırıldı
- Vaka-i Hayriye

Asakir-i Mansure-i Muhammediye

BAKANLIKLAR

Students bap to Europa
Yönetim ve eğitimde büyük dönüşüm.

TANZİMAT DÖNEMİ (1839-1876) - Haklar ve Eşitlik

Tanzimat Fermanı

Can, Mal Güvenliği, Eşitlik

ISLAHAT
FERMANI

Hukuk devleti anlayışı, vatandaşlık bilinci.

EKONOMİK VE TOPLUMSAL GELİŞMELER (GENEL)

Kadınların Sosyal Hayata Katılımı, Modern Eğitim

7. SINIF: OSMANLI'DA SANAT, KÜLTÜR VE SEYAHATNAMELER

OSMANLI'DA SANATIN GÜZELLİĞİ

EBRU (Kâğıt Süsleme)

Su yüzeyine boya serpilerek yapılan desenler. Kitap kapaklarında kullanılır [cite: 6, 7].

TEZHİP (Altınlama)

Kutsal kitapların ve fermanların altınla süslenmesi. Sanatçısına müzehhip denir [cite: 8, 9].

HAT SANATI (Güzel Yazı)

Arap harflerinin estetik yazımı. Cami ve saraylarda görülür [cite: 10, 11].

ÇİNİ VE MİNYATÜR

Çiniler yapılan süsler, minyatürler tarihi anlatır [cite: 12, 13].

Sanat,
Allah'ın
güzelliğini
yansıtır
[cite: 5]

Sanat, saraydan halka
toplumun parçasıydı [cite: 4].

SEYAHATNAMELERDE OSMANLI GÜNLÜĞÜ

Gezginlerin (Seyyahların) Gözüyle Günlük Yaşam ve Kültür [cite: 15, 16]

EVLIYA ÇELEBİ (Türk Seyyah)

En ünlü Türk seyyah. Osmanlı coğrafyasını, mimariyi, yemekleri ve gelenekleri anlattı. En önemli kaynaktır [cite: 18, 19, 35, 36].

SALOMON SCHWEIGER (Alman)

İstanbul'daki gelenekleri, düğünleri ve dini törenleri betimledi [cite: 22].

JOHN COVEL (İngiliz Papaz)

Eğlence kültürü, Mehter takımı ve halk şenliklerini yazdı [cite: 26, 27].

LADY MARY WORTLEY MONTAGU (İngiliz - Lale Devri)

Kadınların sosyal hayatını, hamam kültürünü anlattı. Çiçek ağrısını tanıttı [cite: 28, 29, 30].

GERARD DE NIVAL & MARY MILLS PATRICK (19. Yy.)

Nival ticaret hayatını; Patrick misafirperverliği ve kadınların eğitime ilgisini anlattı [cite: 32, 33].

ÖNEMLİ: Tarihçiler için kültürel zenginliği ve hoşgörüyü gösteren kaynaklardır [cite: 37, 38].